

TEXT DEL PROJECTE DE DECRET

Decret de .../..., de ... sobre el Registre de finques amb iniciatives de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat

L'article 144 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, estableix la competència compartida de la Generalitat de Catalunya en matèria de medi ambient. Aquesta competència inclou en tot cas l'establiment i la regulació de mesures de sostenibilitat, fiscalitat i recerca ambientals, la regulació dels recursos naturals, de la flora i de la fauna i de la biodiversitat. El precepte citat atribueix també a la Generalitat la competència exclusiva en matèria d'espais naturals, la qual, respectant el que disposa l'article 149,1,23 de la Constitució, inclou, en tot cas, la regulació i la declaració de les figures de protecció, delimitació, planificació i gestió d'espais naturals i d'hàbitats protegits situats a Catalunya.

La conservació del patrimoni natural i la biodiversitat ha estat una de les funcions assumides per l'Administració de la Generalitat. Tanmateix, en el context de la Unió Europea i en els seus estats membres i societats, cada cop és més rellevant el paper que té la població en la conservació de la natura, individualment o actuant a través d'organitzacions de caràcter associatiu. Potser el cas més rellevant d'aquesta implicació de la societat en la conservació de la natura és la implantació de les estratègies i instruments promoguts per a la custòdia del territori per implicar en aquest compromís a persones propietàries de finques rurals i usuaris del territori, que han tingut un creixement considerable els darrers anys a Catalunya. Això ha permès expandir les iniciatives de conservació de la natura per part de la societat civil i fer-les més visibles. En aquest sentit, la Llei 3/2017, del 15 de febrer, del llibre sisè del Codi civil de Catalunya, relatiu a les obligacions i els contractes, i de modificació dels llibres primer, segon, tercer, quart i cinquè ha recollit una nova figura contractual que és el contracte de custòdia del territori, regulat a l'article 623-24 del Codi Civil de Catalunya.

Per altra banda, cal tenir en compte que la major part del territori i dels espais naturals de Catalunya són de titularitat privada, i que no sempre les formes tradicionals d'actuació dels poders públics en favor de la conservació de la biodiversitat i el patrimoni natural assoleixen els objectius establerts degut a la complexitat d'aquesta matèria i a la capacitat limitada de les administracions públiques per poder actuar arreu del territori.

La Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i la biodiversitat conté diferents previsions que són marc de la regulació que s'aprova en aquest Decret.

A l'article 3.37 defineix les entitats de custòdia del territori com aquelles organitzacions de naturalesa pública o privada, sense ànim de lucre, que duen a terme iniciatives que inclouen la realització d'acords de custòdia del territori per a la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat.

A l'article 4.4 disposa que en la planificació i gestió dels espais protegits i la conservació dels hàbitats i les espècies s'han de fomentar els acords voluntaris amb propietaris i usuaris dels recursos naturals, així com la participació de la societat civil en la conservació de la biodiversitat.

A l'article 76 encarrega a les administracions públiques el foment dels acords entre entitats de custòdia i propietaris privats o públics que tinguin la finalitat de conservar el patrimoni natural i la biodiversitat. I, a l'article 5.c, estableix el mandat a les administracions públiques de promoure la participació i les activitats que contribueixin a assolir els objectius d'aquesta Llei i, en concret, de promoure mesures fiscals que incentivin les iniciatives privades de conservació de la natura.

L'article 77 de la Llei 42/2007 encarrega de manera específica a les comunitats autònomes que regulin els mecanismes i les condicions per incentivar les externalitats positives en terrenys en els quals hi hagi acords de custòdia, amb especial consideració als següents serveis ecosistèmics: a) la conservació, restauració i millora del patrimoni natural, la biodiversitat, la geodiversitat i el paisatge en funció de les mesures específicament adoptades per a tal fi, amb especial atenció a hàbitats i espècies amenaçades; b) la fixació de diòxid de carboni com a mesura per contribuir a la mitigació del canvi climàtic; c) la conservació dels sòls i del règim hidrològic com a mesura lluita per lluitar contra la desertificació, en funció del grau en què la coberta vegetal i les pràctiques productives que contribueixin a reduir la pèrdua o degradació del sòl i dels recursos hídrics superficials i subterranis; d) la recàrrega d'aqüífers i la prevenció de riscos geològics.

Altrament, el 17 de juliol de 2018 es va aprovar l'Acord GOV/54/2018, pel qual s'aprova l'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya 2030, i s'estableixen els òrgans d'implantació, seguiment i avaluació. Es tracta del full de ruta que defineix les polítiques de conservació de la natura de la Generalitat fins l'any 2030 per frenar la pèrdua de biodiversitat a Catalunya. La línia d'actuació núm. 75 de l'Estratègia preveu la creació d'un Registre d'acords de custòdia del territori i és considera prioritària per al període 2019-2022. Com a conseqüència de les aportacions realitzades durant la consulta pública del Govern sobre l'oportunitat i els aspectes més rellevants a regular en la matèria de què tracta aquest Decret, es va detectar la conveniència de modificar l'objecte del Registre que es preveu a la línia d'actuació núm. 75 de l'Estratègia del patrimoni natural i la biodiversitat de Catalunya 2030 per tal que s'hi poguessin registrar, a més de les finques amb acords de custòdia, altres finques en què les iniciatives de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat són impulsades pels propis titulars i sense la intervenció d'una entitat de custòdia del territori. D'aquí el canvi en la denominació final del Registre.

En resum, la participació comunitària i privada en la conservació de la natura esdevé una mesura complementària a la protecció pública i molt necessària, que cal estimular i fomentar.

Aquest decret estableix el marc regulatori pel qual es crea el Registre de finques amb iniciatives de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat. El decret consta de deu articles, en els quals s'estableixen, entre d'altres: les definicions de finca, patrimoni natural, biodiversitat, iniciativa de conservació, contracte de custòdia, conveni i pla de gestió; les finalitats del Registre; les finques que poden ser objecte d'inscripció; el procediment d'inscripció; les categories en què es classifiquen les finques inscrites; les obligacions de les persones i entitats responsables de la gestió de les finques inscrites en el Registre i les causes de baixa del Registre.

El decret s'adequa als principis de bona regulació que preveuen l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques, i l'article 62 de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

En virtut dels principis de necessitat i eficàcia, el decret respon a una clara raó d'interès general, que és aturar la pèrdua de biodiversitat i la degradació del patrimoni natural a Catalunya, en aquest cas fomentant les iniciatives comunitàries i privades de conservació de la natura. En aquest sentit, els fins perseguits són recollir la informació relativa a les finques on s'hi desenvolupen iniciatives de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat i reconèixer els compromisos de conservació adquirits per les persones que en són promotores o responsables als efectes de poder optar a mesures de foment que promogui la Generalitat de Catalunya. El Registre és l'instrument més adequat per garantir la consecució d'aquestes finalitats.

En virtut del principi de proporcionalitat, el decret conté la regulació imprescindible per crear i regular el funcionament del Registre, sense que s'estableixi cap restricció de drets o obligacions excessives als destinataris.

El decret és coherent amb la resta de l'ordenament jurídic nacional i de la Unió Europea. Específicament, resulta una mesura normativa per donar compliment a les determinacions de la Llei 42/2007 pel que fa a promoure la participació i les activitats que contribueixin a assolir els objectius de la Llei, com ho són les iniciatives comunitàries i privades de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat.

En aplicació del principi de transparència, en l'elaboració del decret s'ha donat compliment a les determinacions de l'article 10.1.c de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

El decret no preveu càrregues administratives innecessàries o accessòries, amb l'objectiu de racionalitzar en la seva aplicació la gestió dels recursos públics i en aplicació del principi d'eficiència que determina l'article 129.6 de la Llei 39/2015.

Amb la creació del Registre de finques amb iniciatives de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat, la Generalitat disposa d'una eina que, d'una banda, permet el reconeixement d'aquestes iniciatives desenvolupades per la societat civil catalana i, d'una altra, facilita l'aplicació de mesures dirigides a fomentar-les tals com subvencions, ajuts o beneficis fiscals que promogui l'Administració de la Generalitat.

El decret disposa de l'informe del Consell de Protecció de la Natura.

Per tot això, a proposta del conseller de Territori i Sostenibilitat, vist/d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, i d'acord amb el Govern,

Decreto:

Article 1

Objecte

L'objecte d'aquest Decret és la regulació del Registre de finques amb iniciatives de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat.

Article 2

Definicions

Als efectes d'aquest Decret, s'entén per:

- a) Finca: bé immoble que consta en el Cadastre Immobiliari.
- b) Patrimoni natural: el conjunt d'elements, recursos, processos i àmbits del medi als quals es reconeix un valor ecològic, ambiental o científic; inclou les espècies silvestres, les poblacions i els recursos genètics de la seva diversitat biològica, les comunitats biològiques, els hàbitats, els ecosistemes, els processos naturals i semi-naturals que els conformen i la geodiversitat i el patrimoni geològic, i el patrimoni immaterial que hi està vinculat.
- c) Biodiversitat: totes les formes de vida existents i l'entramat dels sistemes biològics constituït per la interacció dels seus components genètics, poblacionals i ecosistèmics.

- d) Iniciativa de conservació: acció o conjunt d'accions que es desenvolupen en una determinada finca orientades expressament a conservar el patrimoni natural i la biodiversitat, i definides i planificades mitjançant un contracte de custòdia, un conveni o un pla de gestió.
- e) Contracte de custòdia del territori: contracte previst a l'article 623-34 del llibre sisè del Codi civil de Catalunya, relatiu a les obligacions i els contractes, aprovat per la Llei 3/2017, del 15 de febrer.
- f) Pla de gestió: instrument de planificació, en el qual es defineixen els objectius específics de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat per a una finca o conjunt de finques, el programa de mesures o d'actuacions de gestió necessàries per assolir-los en un temps determinat i els mecanismes de seguiment per avaluar-ne els resultats obtinguts. La persona propietària, arrendatària o titular d'altres drets sobre la finca és la responsable de l'execució del Pla de gestió.
- g) Conveni: acord de caràcter general que conté uns pactes en relació amb la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat en una finca i que es produeix entre una administració pública i una persona propietària o una entitat sense ànim de lucre que té assumida la gestió de la finca per un negoci jurídic previ amb la propietat.

Article 3

Naturalesa jurídica i adscripció

3.1 El Registre de finques amb iniciatives de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat és un registre administratiu de caràcter públic.

3.2 El Registre s'adscriu a l'Agència de la Natura de Catalunya, d'acord amb les funcions que es recullen en l'article 3 de la Llei 7/2020, del 2 de juliol, de l'Agència de la Natura de Catalunya.

Article 4

Finalitats del Registre

El Registre de finques amb iniciatives de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat té les finalitats següents:

- a) Recollir la informació relativa a les finques, situades a l'àmbit territorial de Catalunya, on s'hi desenvolupen iniciatives de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat d'acord amb el que determina l'article 5.
- b) Reconèixer els compromisos de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat adquirits per les persones físiques i jurídiques promotores o responsables de les iniciatives als efectes de poder optar a mesures de foment que promogui la Generalitat de Catalunya tals com subvencions, ajuts o beneficis fiscals, entre d'altres, en els termes que estableixi en cada cas la normativa aplicable.

Article 5

Finques objecte d'inscripció

Poden ser objecte d'inscripció en el Registre de finques amb iniciatives de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat les finques situades en sòl no urbanitzable o en sòl urbà qualificat com a sistema d'espais lliures, zones verdes o similars que disposen d'un

contracte de custòdia, d'un conveni o d'un pla de gestió, amb el contingut mínim previst en els annexos 1, 2 i 3 respectivament.

Article 6

Procediment d'inscripció

6.1 El procediment d'inscripció en el Registre s'inicia a sol·licitud de la persona o entitat responsable de la gestió de la finca d'acord amb el que preveu l'article 9.1.

6.2 La sol·licitud s'ha de formular en el model normalitzat disponible als portals de tramitació previstos a l'apartat 3 i ha d'anar acompanyada del contracte de custòdia del territori, del conveni o del pla de gestió.

6.3 La sol·licitud d'inscripció al Registre s'ha de presentar:

- a) En el cas de les persones obligades a relacionar-se amb l'Administració per mitjans electrònics, en el portal per a les empreses, en el portal per als ciutadans o en el portal per als ens locals, segons correspongui, als quals es pot accedir des de la seu electrònica de la Generalitat de Catalunya.
- b) En el cas de les persones no obligades a relacionar-se amb l'Administració per mitjans electrònics, en el portal per als ciutadans, al qual es pot accedir des de la seu electrònica de la Generalitat de Catalunya, o de forma presencial a qualsevol dels llocs que preveu la normativa del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

6.4 La tramitació del procediment d'inscripció en el Registre correspon a la unitat responsable de la gestió del Registre i la seva resolució correspon a la persona que prevegin els Estatuts de l'Agència de la Natura de Catalunya.

6.5 El termini màxim per dictar i notificar la resolució d'inscripció és de sis mesos. Passat aquest termini sense que s'hagi resolt i notificat, la sol·licitud s'ha d'entendre estimada.

6.6 La unitat responsable del Registre ha d'inscriure la finca en el Registre en el termini d'un mes des de la resolució estimatòria, expressa o presumpta.

Article 7

Contingut de la inscripció

7.1 La inscripció de cada finca en el Registre conté la informació següent:

- a) Número d'identificador.
- b) Referència de la parcel·la cadastral.
- c) Localització territorial (comarca i municipi).
- d) Categoria a la qual pertany la finca d'acord amb la classificació prevista en l'apartat 2.
- e) Persona o entitat responsable de la gestió de la finca.
- f) Contracte de custòdia del territori, conveni o pla de gestió de la finca.

7.2 Les finques que s'inscriuen en el Registre es classifiquen d'acord amb les categories següents:

Categoria I. Finques situades en espais naturals protegits:

- a) Parcs nacionals i reserves naturals.
- b) Parcs naturals i paratges naturals d'interès nacional.
- c) Espais del PEIN i de la xarxa Natura 2000
- d) Altres figures de protecció derivades de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat, no incloses en les categories anteriors.

Categoria II. Finques situades fora d'espais naturals protegits però incloses en un dels supòsits següents:

- a) Inventari de zones humides de Catalunya.
- b) Inventari d'espais d'interès geològic.
- c) Espais reconeguts pel Conveni RAMSAR i els programes de la UNESCO de Reserves de la Biosfera i de Geoparcs.

Categoria III. Finques que no es corresponen amb cap de les categories I i II.

Article 8

Publicitat i tractament de les dades del Registre

8.1 La informació del Registre, amb excepció de les dades de caràcter personal, es pot consultar al web del departament competent en matèria de medi ambient i al Portal de la Transparència de la Generalitat.

8.2 Les dades del Registre són objecte d'un tractament electrònic i s'integren en una base de dades única que ha de complir la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal i de seguretat de la informació.

Article 9

Responsables de la gestió de les finques inscrites en el Registre i llurs obligacions

9.1 Son persones i entitats responsables de la gestió de les finques inscrites en el Registre les següents:

- a) En el cas que la iniciativa de conservació es contingui en un contracte de custòdia del territori, l'entitat sense ànim de lucre que ha subscrit el contracte.
- b) En el cas que la iniciativa de conservació es contingui en un conveni, la persona propietària de la finca o l'entitat sense ànim de lucre que ha subscrit el conveni.-En aquest darrer cas, cal que l'entitat tingui assumida la gestió de la finca per un negoci jurídic previ amb la propietat.
- c) En el cas que la iniciativa de conservació es contingui en un pla de gestió, la persona propietària, arrendatària o titular d'altres drets sobre la finca que és responsable de l'execució del pla de gestió.

9.2 Les persones i entitats responsables de la gestió de les finques inscrites en el Registre, durant tota la vigència de la inscripció, han de comunicar a la unitat responsable del Registre el següent:

- a) Les modificacions de les dades inscrites, inclòs qualsevol canvi en el contracte de custòdia del territori, conveni o pla de gestió. Aquesta comunicació s'ha de presentar, pels mateixos mitjans que preveu l'article 6.3, en el termini d'un mes des que s'ha produït la modificació que es comunica.

b) Una descripció de l'estat de desenvolupament de la iniciativa de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat en la finca registrada, feta en el document normalitzat disponible als portals previstos a l'article 6.3. Aquesta comunicació s'ha de presentar anualment, entre l'1 de gener i el 28 de febrer, ambdós inclosos, pels mateixos mitjans que preveu l'article 6.3.

9.3 Un cop rebudes les comunicacions previstes a l'apartat 2, la unitat responsable del Registre duu a terme les actuacions següents:

a) En el cas de les comunicacions previstes a la lletra a) de l'apartat 2, modifica, si escau, les dades de la inscripció del Registre i ho notifica a la persona o entitat responsable de la gestió de la finca, en el termini d'un mes des de la presentació de la comunicació.

b) En el cas de les comunicacions previstes a la lletra b) de l'apartat 2, comprova que es compleixen adequadament els objectius de conservació previstos a la iniciativa, d'acord amb la previsió temporal del programa d'actuacions contingut en el contracte de custòdia, el conveni o el pla de gestió.

Així mateix, la unitat responsable del Registre pot comprovar sobre el terreny les tasques i actuacions realitzades per donar compliment a les iniciatives de conservació que es desenvolupin en les finques registrades, per tal verificar la concordança amb la documentació presentada.

Article 10

Baixa del Registre

10.1 Són causa de baixa en el Registre:

a) La manca de presentació de les comunicacions que estableix l'article 9.2.

b) La comprovació que les tasques i actuacions realitzades a la finca no donen compliment a les iniciatives de conservació previstes en el contracte de custòdia del territori, en el conveni o en el pla de gestió.

c) En el cas dels contractes de custòdia del territori i els convenis, la pèrdua de vigència o el venciment del termini establert sense que consti la seva renovació. Si el contracte de custòdia o el conveni preveuen renovacions tàcites, cal comunicar-les a l'òrgan responsable del Registre d'acord amb el previst a l'article 9.2.a.

d) En el cas dels plans de gestió, la finalització del període de vigència fixat en el pla sense que la persona titular de la finca l'hagi actualitzat i hagi comunicat prèviament el nou període de vigència a l'òrgan responsable del Registre, d'acord amb el previst a l'article 9.2.a.

e) L'incompliment sobrevingut dels requisits establerts a l'article 5.

f) La sol·licitud de la baixa voluntària per part de la persona o entitat que en va sol·licitar la inscripció.

10.2 La tramitació del procediment de baixa de la inscripció correspon a la unitat responsable del Registre i la seva resolució a la persona que prevegin els Estatuts de l'Agència de la Natura de Catalunya. En el supòsit de les causes de baixa previstes a les lletres a), b), c), d) i e) de l'apartat 1 s'ha de donar audiència a la persona o entitat responsable de la gestió de la finca afectada.

Disposició transitòria

Adscripció i resolució dels procediments d'inscripció i de baixa en el Registre

Mentre no es constitueixi l'Agència de la Natura de Catalunya el Registre s'adscriu al Departament competent en matèria de patrimoni natural i biodiversitat i la resolució dels procediments d'inscripció i de baixa en el Registre, que preveuen els articles 6.4 i 10.2, correspon a la persona titular de la direcció general competent en matèria de patrimoni natural i biodiversitat.

Disposició final

Entrada en vigor

Aquest Decret entrarà en vigor als vint dies de la seva publicació en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Barcelona, de 2021

Annex 1

Contingut mínim del contracte de custòdia del territori

1. Dades de les parts i qualitat en què intervenen en el contracte.
2. Dades cadastrals i cartografia de la finca.
3. Descripció de la finca i dels elements del patrimoni natural i la biodiversitat més rellevants que conté.
4. Descripció dels usos i les activitats de la finca.
5. Objectius de conservació que es proposa assolir mitjançant la iniciativa de conservació.
6. Programa d'actuacions i mesures de conservació, amb una previsió temporal d'execució.
7. Els drets i les obligacions de les parts.
8. Vigència del contracte.
9. Pla de seguiment i avaluació de l'assoliment dels objectius del contracte de custòdia.

Annex 2

Contingut mínim del conveni

1. Dades de les parts i qualitat en què intervenen en el conveni.
2. Responsabilitat de gestió de la finca.
3. Dades cadastrals i cartografia de la finca.
4. Descripció de la finca i dels elements del patrimoni natural i la biodiversitat més rellevants que conté.
5. Descripció dels usos i les activitats de la finca.
6. Objectius de conservació que es proposa assolir mitjançant la iniciativa de conservació.
7. Programa d'actuacions i mesures de conservació, amb una previsió temporal d'execució.
8. Els drets i les obligacions de les parts.
9. Vigència del conveni.
10. Pla de seguiment i avaluació de l'assoliment dels objectius del conveni.

Annex 3

Contingut mínim del pla de gestió de la iniciativa de conservació:

1. Dades cadastrals i cartografia de la finca.
2. Descripció de la finca i dels elements del patrimoni natural i la biodiversitat més rellevants que conté.
3. Descripció dels usos i les activitats de la finca.
4. Objectius de conservació que es proposa assolir mitjançant la iniciativa de conservació.
5. Programa d'actuacions i mesures de conservació, amb una previsió temporal d'execució.
6. Vigència del pla de gestió.
7. Pla de seguiment i avaluació de l'assoliment dels objectius del pla de gestió.